

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A fejérmegyei gazdasági-egylet, iskolatanács és a fejérmegyei tanítók egyletének közlönye.

Megjelen minden vasárnap.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 4 ft.
Fél évre 2 ft.
Negyed évre 1 ft.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért ígattatik be.

1872. január 28-án.

4. szám.

III. félévi folyam.

A lap szellemi részét illető közlemények „Székesfejérvár” szerkesztőségéhez, — belváros, Láng szítás féle ház — küldendők.

A lap ára, hirdetmények és a hirdetményekérti díjak a „kiadó-hivatal” Klokner Péter könyvkereskedésében vétetnek fel.

Nyiltárbeni közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

KULCSÁR JÓZSEF

munkatársunk, ki „Kis Daemon” és „Miriám” írói nevek alatt a fővárosi szépirodalmi lapok olvasói előtt is ismeretes, f. hó 24-én reggeli 4 órakor, életének 32. évében elhunyt.

Legutóbb mint városi törvényszéki első aljegyző és vizsgálóbíró szolgált a közügyeknek; de gyenge testalkata és roncsolt egészsége már csak keveset engedett tennie. Azonban lelki erejét a tehetséges ifju, mint az, egy halála előtti napon hozzánk intézett leveléből kitűnik, mind végig megtartá.

Halálára el volt készülve és azt lemondással fogadta.

Béke poraival!

A „meter” rendszer.

Nem lesz ismeretlen az olvasó közönség előtt, hogy Európában körülbelül 200-féle mérték és súly van használatban, elképzelhető tehát minő fáradságos és bonyodalmas az átszámítás és kiegyenlítés, mely az ipar, kereskedelem és tudomány terén s egyebütt is annyiszor nélkülözhetlen, s így alig lehet valami célszerűbbet gondolni, mintha a mértékek kezelése egy

szertüsitetik, illetőleg a francia meter rendszer, melyet már is 150 millió ember használ — mindenütt behozatik, s minden más féle hossz-, tér-, tömeg- és űr mérték eltöröltetik.

A lajtán tul már kész a törvényjavaslat a meter rendszer behozataláról; remélhetőleg nálunk sem fog sokáig késni, s így nem felesleges és nem időszertüiten addig is röviden megismertetni a közönséggel ezen végtelenül egyszerű mérték rendszert, megtartva a francia, illetőleg görög és latin elnevezéseket legalább addig, míg a gyakorlat elfogadott magyar neveket állít helyökbe.

Ezen rendszernek alapjúl egy hosszúság szolgál, mely egyenlő a föld körületének $\frac{1}{10,000,000}$, az az egy negyven milliód részével, ezen hosszúság, mely körülbelül 38 bécsi hüvelykkel is egyenlő, *meternek* nevezetik, s miután minden hossz-, tér-, súly-, űr stb. mérték a meteren alapul, innét vette a meter rendszer nevét.

Most tehát ismertessük a mértéket sor szerint.

A *hoszmérték* alapja az egy meter hosszúság, vagyis 38 bécsi hüvelyk mint febtobb említettett; beosztása tizedes rendszerű, kevesbítése, vagy nagyobbitása, itt is, és a többi mértéknél is 10, 100, és 1000-el történik, a mi a számítás igen egyszerűvé teszi. A többitésnél görög számnevek lettek elfogadva t. i. deka=10, hekto=100, kilo=1000. Tehát deka-meter=tíz meter, hektometer=száz meter, kilométer= ezer meter. A kevesbítésnél pedig latin nevek használtak: deci= $\frac{1}{10}$, centi= $\frac{1}{100}$, és milli= $\frac{1}{1000}$, tehát decimeter=egy tized meter, centimeter=egy század meter, és millimeter=egy ezred meter; ezen utóbbi igen csekély hosszúság t. i. egy meternek, vagyis 38 bécsi hüvelyknek ezred része. Ezen hoszmértékhez nem kell további magyarázat, de ide ig-tatom a gyakorlati életből azon meghatározást, hogy a, decimeter, vagyis a meternek tized része körülbelül egy tenyérnyi szélességű — a centimeter egy kis uj szélességű — és a millimeter egy vékonyabb kés hát

szélességű. Egy német mtföld $7\frac{1}{2}$ kilometer, vagyis 7500 meter.

A *négyszög-mérték* meghatározásához a hoszmérték négyszöge használtatik t. i. egy olyan négyszög, melynek minden oldala egy meter hosszú, s négyszög-meternek nevezetik; van azután négyszög decimeter, melynek minden oldala egy decimeter hosszú, és négyszög centimeter.

Egy \square meterben van: 100 \square decimeter, 10,000 \square centimeter, és 1,000,000 millimeter.

Egy \square decimeterben van: 100 \square centimeter, és 10,000 \square millimeter.

Egy \square centimeterben van 100 \square millimeter.

Földterületek meghatározásához szinte a meter szolgál alapul, és 100 \square meternyi terület nevezetik „Ar”-nak, 10,000 \square meternyi terület Hektarnak s így tovább.

A *köb-tartalom* meghatározásához a köb meter szolgál t. i. egy koczka, melynek minden oldala egy meter, $\frac{1}{10}$ meter, vagy $\frac{1}{100}$ meter hosszú, s e szerint nevezetik köb-meter, köb-decimeter és köbcentimeternek.

Egy köb-meterben van 1000 köb decimeter

1,000,000 köb centimeter

1,000,000,000 köb millimeter.

Egy köb decimeterben van 1,000 köb centimeter

1,000,000 köb millimeter.

Az *ürmérték* meghatározásához folyadék, gabona és hasonló számúra egy oly edény szolgál mérték alapul, melynek minden oldala egy decimeter hosszú, ezen ürmérték „liter” nevezetik, s van $\frac{1}{10}$ liter, $\frac{1}{100}$ liter, ugy szinte tíz liter, száz liter stb. A liter, miként a fentebbi meghatározásból láthatni, szoros összefüggésben áll a köbmértékkel, és

1 liter=100 köb centimeterrel

1 tizedliter=100 köb centimeterrel

1 századliter=10 köb centimeterrel

A *súlymérték* szinte a metert veszi alapul, s ennek mérték egysége „Gram”-nak nevezetik, mely ugy keletkezett, hogy egy köb centimeter tiszta destillált

TÁRCZA.

Táncz és zene.

Terpsichore Istennő tanítványai most teszik az érettségi vizsgát, s ha a vén tanár, a sors egyiknek másíknak kiadja is az érettségi bizonyítványt, egy bösz fiúból férjé szelidített egyén alakjában, annyit mégis merek állítani, hogy a vizsgatevők legnagyobb része megbukik, azon eléggé nem kárhoztatható mód miatt, hogy közönségesen a Bachanaliák ünnepélyén Mars uram is megjelen s az ugynevezett „sorshuzás” utján fegyver alá tereli, még pedig épen azon részét a házasulandó fiataloknak, kiket nem csak Mars uram pápaszemes Aesculápjai, hanem Hymen is „tauglichoknak” találta.

De ki tehet róla? — Azt hogy valaki az éjt a nászágypuha pelyheín, szerelmese karjai közt, vagy a vártaszoba priosnek nevezett gyalultatlan deszkáin egy szál szürke posztó köpeny karjai közt tölthesse e el, épen ugy sors uram privilegiuma, mint az, hogy ha ő választottjait akár Mars, akár Hymen zászlói alá osztotta be, annak Mars legyen a vége; csak hogy Mars szolgálának egy baka káplár, a boldog férjnek pedig a még boldogabb nő mondja „Mars.”

Ehhez pedig mindkettőnek „Apollóra” van szükség, még pedig olyan „Apollóra,” mint minőt a „Felleghé”-ek ura „Victor”-ia hasonáival riadóra, vagy Amor rózsafelhői közül andalgóra zeng.

Az egyik a bátorság, — dicsőség utáni vágy — a honszeretet magasztos lelkesedéséből eredve dúló csatákba viszi Mars hős fiait.

A másik a szerelmi ömlengések tengeréből, a csöndes vérű adózó polgárság tanyájára szállit, hol az óvodaszaporító, sörfogyasztó közönség számát is szaporítván, az emberiség unalmának eloszlatására, és a farsangi és egyéb contók fizetésére vannak hivatva.

Igy született harczi indulónak a Rákóczy, Marsellaise, a Kossuth és Klapka induló s ily módon születtek a csárdások, walczerék, polkák szézezememű alfajaikkal, melyek közül kiváló kis piquante történet Rameau híres zeneszerzőé, ki bolondulásig szerelmes volt Sullé szinte híres és bájos tánczosnőbe, ez pedig bolondulásig szerelmes volt azon eszmébe, hogy ő zeneköltő lehessen.

A különben jeles énekesnőnek, midőn egy alkalommal ebbeli óhaját imádója előtt ismételné, ez egy iv vonalzott papírt tön elébe azon utasítással, hogy a vonalokra kénye kedve szerint pontokat rakjon fel.

A lábmitvész énekesnő ezt teljesítvén, a zeneköltő a nélkül, hogy egyet is kihagyott volna a felrakott pontok közül, kiegészíté azt a szükséges rövidebb s hosszabb vonalokkal, ellátta kulcsal s kész volt a zenemű, mely „des Sauvages dans les Indes” czim alatt sok ideig a francziák kedvenc tánczenéjét képezé.

Igy születetett nálunk a „here tyu-tyu-tyu,” mely fonséges művel nagyba foglalokzik az olvasó közönségnek tizenegyet évét meg nem haladott azon része, mely hivatva van a műhely számára csirizt liferálni, meiszterné asszonyom megbízásából a mézarszékbe és

piacra jární, ugy, hogy ezek és ilyemű küldetések teljesítése körül naphosszat az utczakövezetét kénytelenek helyéből kimozdítani segíteni, lévén otthon gyakori érintkezésük elkeseredett ellenségükkel a lábszíjjal — mely egyszemélyben táncz és ének mester, a mennyiben az ütenyére mozgó apparatus, tánczol is, és fuj hozzá olyatén keserves nótát, mint kinek a fülét huzzák, s a hátát, minden hatósági controleria nélkül csupa szenvedélyből lin-czázák.

Ut porondja a ligetben, —
Tanum lehet, hogy remegtem
— Mikor együtt, veled mentem.

Ég vak felhői is látták
Vas arcom izzóvá váltát:
Mikor gondolatom rád szállt.

Csalogány is a bokorban
Szerelmről dallt legottan
— Hogy szemedbe pillantottam.

A gerle meg hátunk mögött
A esaliban kinevetett
Hogy ilyesmit merészelek?

A szívemben kétség támadt,
Kinek higyjek ezután majd?
Gerliczének? csalogánynak?

A csalogány ugy biztatott;
A gerlicze ugy kaczagott —
De szived mégis hallgatott.

Kis Daemon.

víz 4° Celsius szerint megmértetett, s ennek súlya vétetett súly mértéki alapul, és ez keresztetett Gramnak; így gram tehát egyenlő egy köb centimeter víz súlyjával. A súlymérték többitése és kevesbitése szokott módon történik, van 10 gram, 100 és 1000 gram, és $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{100}$ és $\frac{1}{10000}$ gram t. i. deci, centi, és milli gram.

Itt van tehát előttünk az egész meter rendszer, s a ki a meter, ar, liter és gram fogalmával megbarátkozott, s annak többitését vagy kevesbitését megjegyezte, csak gyakorlatot kell szereznie, hogy tisztában legyen azon mérték rendszerrel, mely hivatva van arra, hogy rövid idő alatt tén az egész világé legyen.

Toldalékul elősorolok Svoboda tanár számítása szerint néhány összehasonlítást a gyakrabban előforduló s nálunk is divatos osztrák mértékekkel:

- 1 meter=0. 527 bécsi öllel, vagy is 3' 1" 11"
- 1 kilometer=0. 132 oszt. mértfölddel
- 1 bécsi öl=1. 896 meterrel
- 1 bécsi láb=0. 316 meterrel
- 1 oszt. mértföld=7. 586 kilometerrel.
- 1 □ meter=0.278 □ öllel, egy □ öl pedig=3.597 □ meterrel.
- 1 □ meter=10 □ lábbal, egy □ láb pedig=0.0999 □ meterrel.
- 1 Ar=27.8 □ öllel.
- 1 Hektar=1.738 osztr. holddal, egy hold pedig=0.575 hektarral.
- 1 köbmeter=0.147 köb öllel, egy köb öl pedig=6.821 köb meterrel.
- 1 hektoliter=1.626 bécsi mérővel, egy bécsi mérő pedig=0.615 hektoliterrel.
- 1 hektoliter=1.767 bécsi akóval.
- 1 kilogram=1.785 b. fonttal. 16 font pedig=0.560 kilogrammal, egy bécsi mázsa=56 kilogram.
- Vége 1 vámmázsa épen 50 kilogram.

Példának ennyi elég, ezek nyomán minden átszámítás megtörténhetik, s azon reményben, hogy Svoboda tanár ur nem hibázott, nincs egyéb hátra, mint a számoknak sajtóhiba nélküli közlését kívánni, a mi itt természetesen igen lényeges. — Kis-Láng, január 20-án 1872. Kiss László.

Néhány szó az alakítandó régiségjár s történelmi — s régészeti egyesület ügyében.

A megyeszervező bizottság által egy megyei régiségjár felállítására elvben kimondatván, nem lesz szükség, ha újra szellettjük a régiségjár s vele összekötésben levő egyesület ügyét, hogy eszmecsere után annak berendezéséhez a kellő előkészületeket megtegyük. Ép azért felhívom újra megyénk tudománykedvelőit, ne késsenek az ügyben véleményüket közölni.

A régiségjár felállítására ügyben én is osztom Fekete János ur azon véleményét, mely szerint az minden más egyesület vagy társulattal függetlenül a megye s város köztulajdona legyen, melyre mint a szervező bizottság munkálata kimondja, a megyei levéltárnok ügyeljen fel, s annak rendezését s terjesztését az alakítandó történelmi s régészeti egyesület közreműködésével elintézi.

Régiségjárunkba helyezendők mindazon bármely koru régiségek — tekintettel azonban a leletek tárgyainak, úgy az egykorúaknak, melyek ugyan nem egyútt találhatók, de jellegükben fogva egyezők — együttállítására — melyek megyénk határai közt találhatók, vidékieket azonban nem zárjuk ki. A régiségjár mellett még, mint a szervező küldöttség elvileg kimondta könyvtár is fog alakítani, mely a régibb könyveken kívül okmányokat, legyenek azok irodalmilag vagy történelmileg becsesek, úgy újabb történelmi s régészeti munkákat foglaland magában. Mindkettő rendezése felett úgy a régiségjárnak vásárok vagy közgyűlések alkalmával közszemlére kiállításán a levéltárnok mind ennek természetesen őre s a történelmi s régészeti egyesület erre kiküldött tisztviselői öröknek.

A történelmi s régészeti egyesület a két tudomány művelését s terjesztését különös tekintettel megyénk területe levél s könyvtári kutatásokat úgy a régészeti tekintetből ásatásokat rendez, a felmerülő leleteket megvizsgálja, leírja s így a megye történelméhez a szükséges adatokat összegyűjti; nemkülönben havi vagy évnegyedes folyóirat vagy évkönyv, úgy felolvasások által a megyei történelmet s régészeti felterjeszti. Tagja lehetne minden e megye területén vagy azonkívül lakozó történelmi s régészettudományt terjesztő körökben a történelmi s régészettudományt terjesztő. Az egyesület minként rendezéséről, szabályairól, tisztviselőiről, jelenleg, minthogy több helyet igényelne, csak röviden szólok. Állana egy elnök s két alelnökből, ezek közül az egyik mindig a megyei levéltárnok, egy jegyzőből, pénztárnokból, ki tén a megyei pénztárnok is lehetne. Az egyesület ügyeit ezek s az egyesület kebeléből kiküldött nyolcz tagu állandó bizottság intézi el s arról a havonként tartandó 20 tagu választmányi ülésnek jelentést adnak; mely utóbbi egyszerűsége miatt a fontosabb ügyek felett határoz. Míg az állandó bizottság csak kisebb ügyeket így a választmányi határozatait végzi, ásatásokat végrehajt; a régiségjár

rendezésére egy a közlöny kiadására felügyel; ép azért az elnök által mindig összehítható, addig a választmány havonként csak egyszer tartja nyilvános üléseit felolvasásokkal egybekötve, különben az állandó bizottság véleményem szerint két szakosztályra is osztható, történelmi s régészeti. Mindegyik négy tagból az egyik alelnök vezérlete alatt állana; a teendőket úgy osztaná meg, hogy a régészeti a régiségjár rendezésével, ásatásokkal stb., míg a történelmi a megyei monographiához szükséges adatok gyűjtésével, könyv s levéltári bűvárlatokkal foglalkozna. Mindkét osztály jegyzője s előadója a társulati jegyző lenne.

Ezekben óhajtam rövid tervezetét adni alakítandó történelmi s régészeti egyesületnek, mely úgy hiszem még ez évben alapítását ünnepelel. Megyénk tudománykedvelő bizottsága követve más megyék példáját a fennemlített eszmét reméljük nemcsak elfogadja, de sőt pártolva annak évi segélyt, úgy ideiglenes helyiséget is ad. A majdan így megalakult régiségjár gyarapítását pedig megyei közönségünkől várjuk, s reméljük, hogy az arisztokráciában oly gazdag megye nem hagyja ősei emlékét a kamrák zugaiban megsemmisülni; hanem a tudomány használatára, nyilvánosságra bocsátja, melyekben míg a nagy közönség a multak emlékét bámulja s tiszteli, addig a tudós a multkor műveltségi állapotát, művészetét s a kor jellemét olvassa ki az élettelen tárgyakból.

A fent kifejtett nézeteimet t. közönségünk figyelmébe ajánlván, újra felhívom szakértőinket ne késsenek véleményüket ez ügyben a közönség elé tárni.

Hattyuffy Dezső.

Szini szemle.

Vasárnap, jan. 14. „Zsidó apáca.“ Erről legyen elég annyi, hogy az újabb színmű gyártmányok között a legrettenetesebb monstrum.

Kedden, január 16. „Egy jó madár.“ Vigjáték 3 felvonásban. A mulattató darab párosulva a működő tagok szépen sikerült játékaival, — csekély számu, de ma kiválóan diszes közönséget igen jól mulattatá. — Bokody Vavranecz egyike legsikerültebb szerepeinek, Nagyné (Hubonyákné) és Dezső (Hubonyák) ma különösen kiemelendők.

Csütörtökön, január 18-án „A mai férfiak“ társalgási vigjáték 4 szakaszban, irta Rosen Gyula. — Egyike a legkitünőbb vigjátékoknak — a legrosszabb magyar fordításban, mely a darab fényoldalait homályba borítja, az eredeti szövegben oly kitünően sikerült éleket éle a fordításban megsemmisült, s a humor eredeti zamataiból a magyar kiadásban alig maradt valami, de eltekintve mindeztől, — sok helyütt a fordítás még a szó szerinti szöveget is rozsol adja vissza, — a mi sok egyszerű kifejezést is neveléses alakba burkolt. Az előadás általán véve szintén nem mondható sikerültnek, nem mintha színészeink nem bírták volna, — mert tőlük már ennél nehezebb társalgási darabot is sikerülten láttunk, — hanem mert nem gyakorolták be magukat eléggé, — s így az előadás nem volt kellő összesség, már pedig az ily salon darabok egyik legfőbb kelleke a folyékony s összességű előadás, s a darab egyik kiváló hatása csakis a technikai oldal teljes sikerében rejlik, s reméljük, — hogy e különben kitünő darab ismételve leend, — s színészeink megmutatják, — hogy az ily finomabb német társalgási darabok nehézségeit oly sikeresen fogják leküzdeni, — mint ezt tették az eddig előadott francia társalgási vigjátékoknál.

Az egyes szereplőket illetőleg Szigetköz és Palotayné correct játékaik emelkedtek ki, s sokat segítettek a darab kivitelén, kit egyuttal mint rendezőt a diszes kiállításért kiválóan a salon vendég csoportainak festőleg sikerült összeállításáért kell még megemlítenünk, Bokody megszokott humorával segített a bajon, Dezső és Nagyné úgy Dezső, levonva a fent említett általános hiányokat, kielégítőek voltak. — Tharassovits Margitról eddig szándékosan hallgattunk, hogy többszörös játékaik tanulmányozása által vehessük bírálatunk alá, s most már figyelmeztetjük a színészet a b. céjére, a színpadi állások, könnyed mozgás elsajátítására, mit mint kezdő művésznő, leg-sikeresebben elsajátíthat, ha pályatársnői jelesbeje mozdulatait figyelemmel kíséri. Továbbá a kissé több tanulmányt igénylő szerepeknél, hol egy kis arczjáték is kell, ne igyekezzék ezt fejének hátravetése mellett szeméi meregetésével, s monoton kézjátékával pótolni, mert így soha sem tanul, hanem nézze meg jól szintén e tekintetben szép képzettséggel bíró első rendű pályatársnői arczjátékait, s igyekeznék azután a darabot igazán átérzeve, alkalmazkodni a szerep szellemében, megfigyelni annak forduló pontjait, az érzelmek fokozatos hullámzásához mért szabályos s tiszta arczjátéka csak akkor lesz, ha mind e felsorolt változásoknak nem mesterkélten, hanem a legtermészetesebb alakban igyekszik kifejezni. Oly szép természet, csinos arcz, érdekes és sokat kifejezni tudó szempár, mind oly kitünő természeti adományok, melyeknek szorgalom és folytonos tanulmányozás mellett felhasználása és alkalmazása idővel biztosíthatják számára a művészet babérait. — Szép számos diszes közönség volt.

Furedy.

T. szerkesztő ur!

A Nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. k. Minister ur 26035. sz. alatti leírásában tudatja, hogy az eddigi gyakorlattól eltérőleg a működő és arra érdemes tanító s tanítónők, államsegélyért bár mely időben a kir. tanfelügyelőség útján folyamodhatnak. — Kik a beadott és az alább elősorolt kimutatásokkal felszerelt folyamodványokat véleményes jelentéssel felterjesztetni tartoznak.

A segélyezés alapjául két körülmény szolgálhat: — a szegénység és érdemesség.

A hol a tanító évi jövedelme 300 frttal kevesebb a szükség már indokolt, ezt felhozta betegség, szeres családi viszony véletlen vagy elemi csapás, s szerencsétlenség.

Városban s oly vidékeken, hol az életmód drágább, 300 frton felüli jövedelem mellett is részesülhet a tanító segélyben, ha különben rászorultsága kimutattatik.

Az érdemesség mindenekelőtt abban áll, hogy a tanító legalább is középszerű iskolát tartson, a tanításban néhány év alatt elég buzgóságot és képességet mutatott legyen, továbbá: hogy az iskolai anyakönyvet és mulasztási naplót szorgalmasan vigye és a mulasztási kimutatásokat havonként a községi előjárásnak kiszolgáltassa. Az érdemességet felhozza, ha a tanító iskolája állapotáról hiven visszatükröző statisztikai adatokat szolgáltat időnként a kir. tanfelügyelőnek; továbbá a gyümölcs termelés, méhtenyésztés, faiskola állítása és czélszerű kezelése, tornaszat, rajz és zenében hasznos munkálkodás, a póttanfolyamkörü részvét, — végre a hosszas szolgálata.

A segély díj 40 frttól 100 frtig terjed.

Az iskolának községi vagy felekezeti jellege a tanító segélyezésénél tekintetben nem vétetik. Azonban:

Politikai és nemzetiségi pártoskodás, s bár mely erkölcsi fogyatkozás a tanítót a segélyre méltatlanná teszik. Továbbá:

Elhatározatott, hogy a fennebbi módon engedélyzendő segélyeken kívül, a tanítói pályán kiválóan kitűnő, érdemes egyéneknek tekintet nélkül anyagi állapotukra évenként egyszer, még pedig minden tanév végén, bizonyos kitüntetési jutalom fog osztatni.

A kitüntetési jutalmakra érdemesek kijelölését a tanfelügyelőség útján a tanító egyesületek teszik.

E díjra való képesítés abban áll, ha valamely néptanító (vallás és nemzetiségi különbség nélkül) hivatalát több éven át oly kitünő képességgel és eredménnyel tölti be, miszerint nem csak azon községben melyben működik, hanem a környező vidékre is kihatólag, előnyösen ismert jó hír névre tett szert, ha vidéken mintegy példány tanítótá emelkedett, ha egy vagy más tekintetben buzdító s emelő hatást gyakorol szomszédos pályatársaira, ha a tanügyi irodalom terén figyelemre méltó névre tett szert akár jó tankönyvek, akár a népnevelés köréhez tartozó czikkok által.

Ezen érdemek fokozására szolgálhat, ha a keretszabályon, méhézetben s hasonlóban való kiváló eredményű működés, tornaszat, zene vagy rajzban kitünő sikerű tevékenység.

A kitüntetési díj 100 frtra határozatott.

Minden néptanító egyesület általán véve annyi tanítót ajánlhat kitüntetési díjra a hány megyére az egyesület működési tere kiterjed. Egy megyénél kisebb hatáskörre terjedő tanító-egyesület is hozhat javaslatba minden évben egy tanítót.

Hol a tanítói egyesületek még szervezve nincsenek a tanfelügyelő van hivatva ajánlatot tenni.

Midőn a fentebbi kegyes leiratot szerkesztő ural tudatnám tiszteletteljesen maradtam szerkesztő urnak Tabajdon, január 14. 1872. Kolossvary Miklós, kir. tanfelügyelő.

Felhívás.

„A székesfejérvári kölcsönös segélyező-egyesület f. 1872-ik évi február hó 11-én délelőtt 8 órakor a városház nagy teremében rendez évi közgyűlést tartja, melyre az egyesület t. tagjai tisztelettel meghívhatnak. Id. Námesy Ferencz, elnök.“

T. szerkesztő ur!

A „Székesfejérvár“ f. évi 1. számában egy mindenesetre jóakaró ismerősöm védelmemre kelvőn igaztalan megítáladatásom ellen, — merte a közönség előtt állítani, hogy én a „kutmesterséget“ 32 év óta gyakorlom, s talán azért, hogy az e czikkben állított kenyéririgység teljesen igazoltságok, sietett Bürgermeister György kutépítésre vállalkozó bádogos mester ugyancsak a „Székesfejérvár“ 3. számának mellékletén álcázatlanul kérdezni, „vajjon én, ki 3 évvel ezelőtt jöttem Fejérvárra, s tőle kértem a kutsináláshoz szükséges eszközöket kölcsön, mivel furattam kutat ezelőtt 29 évvel?“

Ugy saját érdekemben, mint a t. városi hatóság iránti figyelemből is, nehogy hallgatag beismerjem, miszerint a városi kutak fenntartása tapintatlanul avatlatlan kezekre bízott, kénytelen vagyok nyilatkozni, s T. szerkesztő urat ennek szives felvételéért kérem.

Igen is átvettem Bürgermeister ur készleteit, s